

Quickscan flora en fauna

Maastricht Aachen Airport, Businesspark Aviation Valley

Gemeenten Beek en Meersen

Quickscan flora en fauna

Maastricht Aachen Airport, Businesspark Aviation Valley

Gemeenten Beek en Meersen

Colofon

Datum:

9 december 2014

Projectgegevens:

Projectnummer 252630

Auteur:

drs. ing. M.L. Braad

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Natuurwetgeving en -beleid	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Natuurnetwerk Nederland en Natuurbeschermingswetgebieden	3
2.3	Flora- en faunawet	3
3	Gebiedsbeschrijving	5
3.1	Huidige situatie	5
3.2	Ontwikkeling	7
3.2.1	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	8
4	Methode	9
4.1	Bureaustudie	9
4.2	Terreinbezoek	10
5	Onderzoeksresultaten	11
5.1	Resultaten bureaustudie	11
5.1.1	Ligging NNN en beschermde gebieden	11
5.1.2	Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet	12
5.2	Resultaten verkennend terreinbezoek	14
6	Toetsing aan de natuurwetgeving	21
6.1	Toetsing effect op beschermde gebieden	21
6.1.1	Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS)	21
6.1.2	Natuurbeschermingswet 1998	21
6.2	Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet	21
6.2.1	Effecten Tabel 2/3 soorten	21
6.2.2	Advies vervolgstappen	24
7	Conclusies en aanbevelingen	25
7.1	Conclusies	25
7.1.1	Beschermde natuurgebieden	25
7.1.2	Beschermde soorten	25
8	Bronnen	27
8.1	Boeken en rapporten	27
8.2	Websites	27

Bijlagen:

Bijlage 1: Natuurnetwerk Nederland en Natuurbeschermingswet 1998

Bijlage 2: Flora- en faunawet

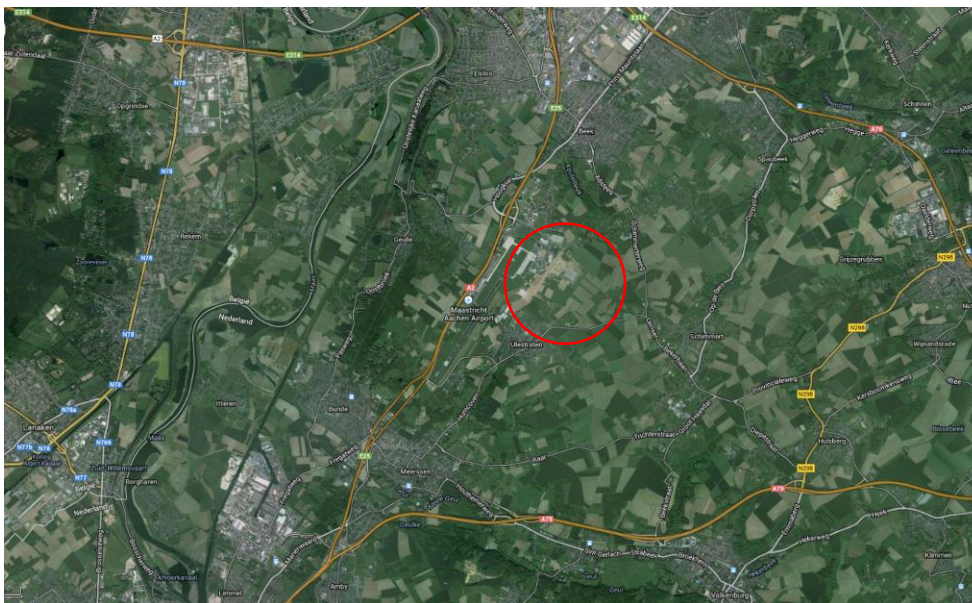
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de oostzijde van Maastricht Aachen Airport (MAA) wordt Businesspark AviationValley ontwikkeld. AviationValley heeft een oppervlakte van ruim 60 hectare netto uitgeefbaar bedrijventerrein en ligt deels buiten en deels binnen de grenzen van het luchthaventerrein. Om de ontwikkeling van AviationValley mogelijk te maken, hebben de gemeenteraden van de gemeenten Beek en Meerssen op 12 oktober 2006 het bestemmingsplan 'Maastricht Aachen Airport' vastgesteld. In dat bestemmingsplan is zowel het luchthaventerrein zelf als het naastgelegen bedrijventerrein MAA-Oost (het huidige AviationValley) opgenomen. Het bestemmingsplan is afgestemd op het Masterplan 'Businesspark MAA', dat is vastgesteld in 2005. In de periode na vaststelling van het Masterplan en het bestemmingsplan 'Maastricht Aachen Airport' zijn de omstandigheden voor bedrijfsvestiging, mede door de financiële crisis, ingrijpend gewijzigd. Om die reden zijn de uitgangspunten en concepten uit het oorspronkelijke Masterplan tegen het licht gehouden. Dit heeft geleid tot een nieuw Masterplan¹, waarin het oorspronkelijke concept van het bedrijventerrein ('clusters in het landschap') op hoofdlijnen ongewijzigd is gebleven, maar waarin nieuwe uitgangspunten zijn opgenomen voor de landschappelijke inpassing, de infrastructuur en de bebouwingmogelijkheden binnen de bedrijfsclusters. Omdat het nieuwe Masterplan onder meer leidt tot een andere clusterindeling is ervoor gekozen om het bestemmingsplan voor AviationValley integraal te herzien.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Flora- en faunawet, Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en de Natuurbeschermingswet 1998. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een quickscan flora en fauna. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. In figuur 1 is het plangebied Businesspark AviationValley weergegeven.

1 Masterplan Businesspark AviationValley, Inbo/Juurlink en Geluk, oktober 2014

Figuur 1. Globale ligging plangebied ten opzichte van de gemeenten Beek en Meerssen. Bron: Google.Maps.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenoemde ingreep met de Flora- en faunawet, NNN en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding wordt beschreven waarom deze quickscan is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet, Natuurnetwerk Nederland en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Natuurnetwerk Nederland en Natuurbeschermingswetgebieden (Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands). In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze quickscan omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze quickscan flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het terreinbezoek. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet, NNN en Natuurbeschermingswet 1998. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevinden zich twee bijlagen, die algemene informatie verschaffen met betrekking tot het Natuurnetwerk Nederland, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

2 Natuurwetgeving en -beleid

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurnetwerk Nederland en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de NNN en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.2 Natuurnetwerk Nederland en Natuurbeschermingswetgebieden

In 2014 is het rijk overgestapt van de naamgeving ecologische hoofdstructuur naar Natuurnetwerk Nederland, in de wet blijft de oude naamgeving nog gehandhaafd. Het Natuurnetwerk Nederland is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst.

Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Natuurnetwerk Nederland en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.3 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

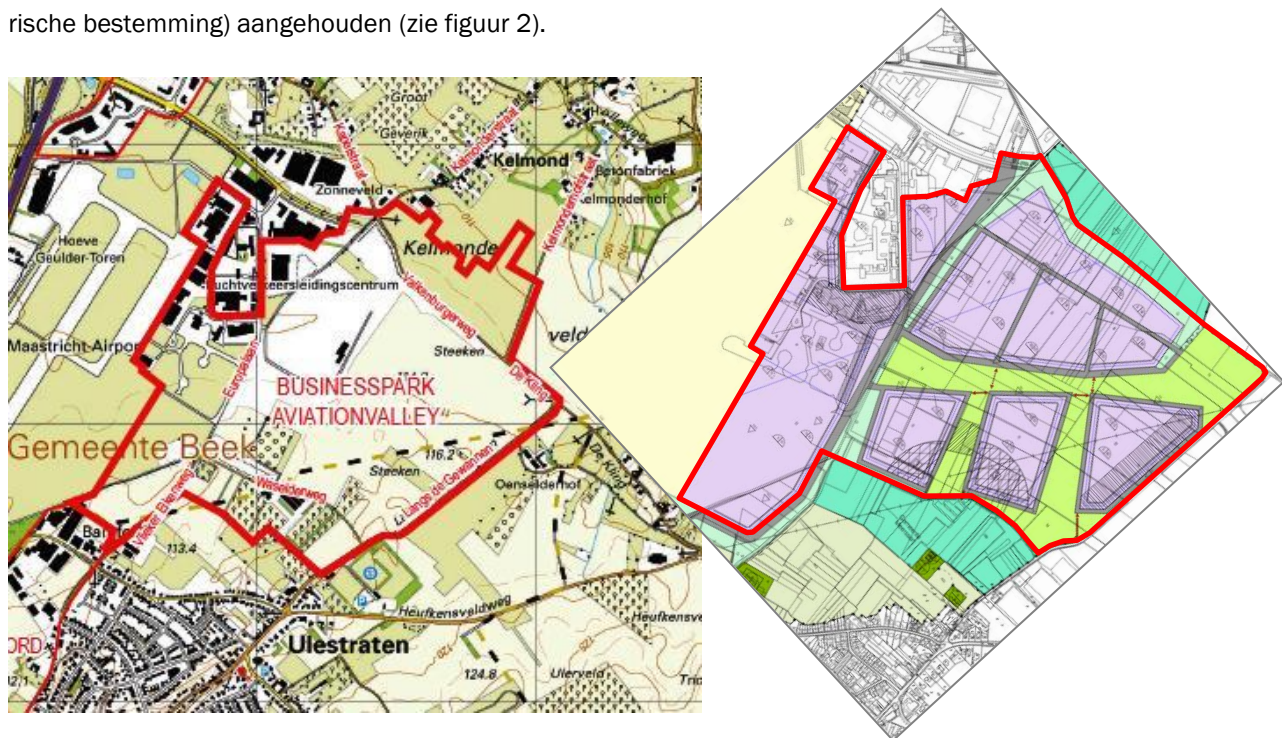
Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar Bijlage 2.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Huidige situatie

De onderhavige quickscan beperkt zich tot de gronden die deel uitmaken van Businesspark AviationValley, voor zover die gronden binnen het grondgebied van de gemeente Beek vallen. Het luchthaventerrein van Maastricht Aachen Airport is niet opgenomen in het plangebied, aangezien op deze gronden geen wijzigingen zijn voorzien. Voor het luchthaventerrein blijft het bestemmingsplan 'Maastricht Aachen Airport' (inclusief de partiële herzieningen van dat bestemmingsplan) het vigerende bestemmingsplan. Ook de agrarische gronden ten zuiden van AviationValley, waar (een deel van) de landschappelijke inpassing plaatsvindt, vallen buiten de grens van het bestemmingsplan, en dus de quickscan.

Het plangebied wordt aan de westzijde begrensd door het luchthaventerrein van Maastricht Aachen Airport (de gronden die in het bestemmingsplan 'Maastricht Aachen Airport' zijn bestemd als 'Luchtvaartdoeleinden'). In het noorden wordt het plangebied begrensd door de plangrens van het bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Beek. De oostelijke plangrens wordt gevormd door de Gewandeweg en de gemeentegrens met Meerssen. Voor de zuidelijke plangrens is de grens tussen AviationValley (inclusief de groene rand rond het terrein) en het buitengebied (de gronden met een agrarische bestemming) aangehouden (zie figuur 2).

Figuur 2. Ligging van het Businesspark AviationValley (rode lijn) zoals weergegeven in het Masterplan. Daarnaast de begrenzing van het bestemmingsplan. Bron: Masterplan Businesspark AviationValley, Inbo/Juurlink en Geluk, oktober 2014.

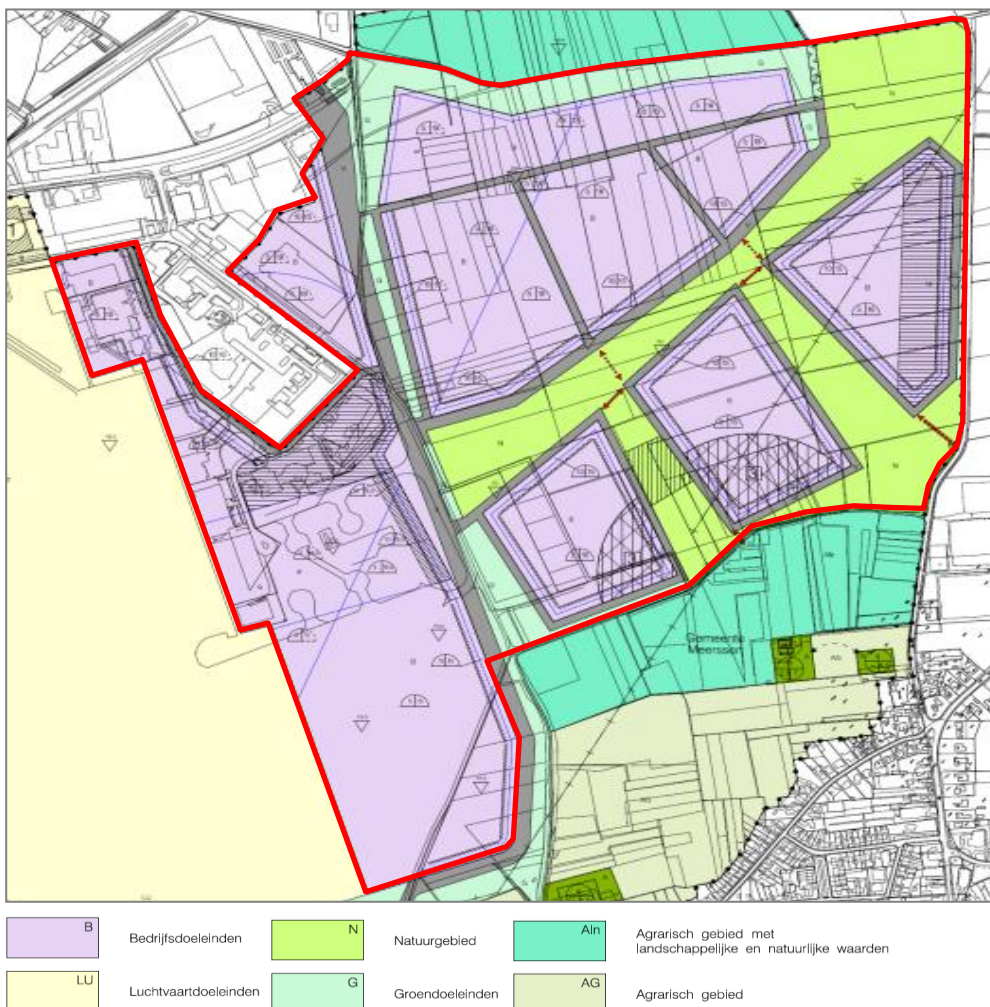
In figuur 3 is een impressie gegeven van het plangebied Businesspark AviationValley.

Figuur 3. Impressie plangebied AviationValley.

3.2 Ontwikkeling

In de toekomstige situatie is een bedrijventerrein gepland met een brede zone natuurgebied en vlakken met groene doeleinden. Rondom de luchthaven is er een behoefte te voorzien in meer luchthavengebonden bedrijvigheid, logistieke bedrijvigheid, warehousing en modern gemengde bedrijvigheid. Op het oostelijk van de luchthaven gelegen terrein van Businesspark AviationValley met een oppervlakte van circa 109 ha is zo'n 60% hiervoor gereserveerd. De situering van deze bedrijvigheid vindt plaats in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg, daarom is een significant deel van het gebied gereserveerd voor infrastructuur, natuur(gebied) en groen(doeleinden).

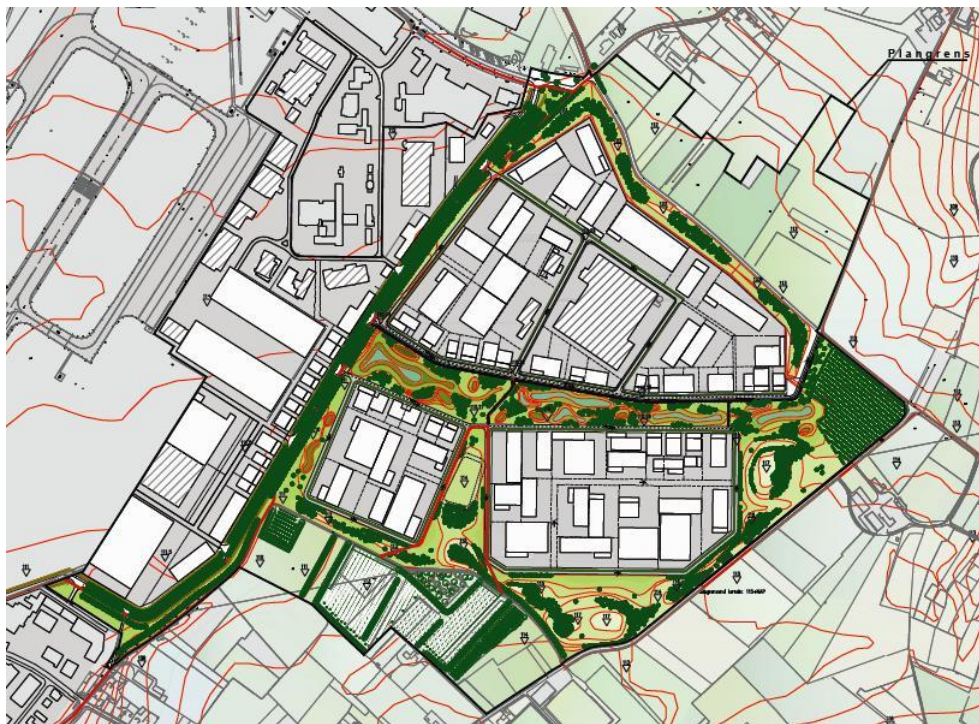

Figuur 4. Uitsnede werkexemplaar bestemmingsplan 'Maastricht Aachen Airport' met in rood het plangebied van het huidige stemmingsplan AviationValley.

Figuur 4 geeft een goed beeld van de huidige bestemmingsregeling. Duidelijk zichtbaar is de clusterindeling van AviationValley: de vlakken met de bestemming 'Bedrijfsdoeleinden' worden van elkaar gescheiden door een brede zone met de bestemming 'Na-

tuurgebied', die langs de Europalaan en langs de noordelijke, zuidelijke en oostelijke rand van het bedrijventerrein wordt aangevuld met groen ingerichte randen die de bestemming 'Groendoeleinden' hebben gekregen.

Voor de bedrijventerreinen op Businesspark AviationValley is gekozen voor een viertal geconcentreerde (bedrijfs)clusters. De clusters zijn compact van opzet met een zeer efficiënt grondgebruik. Binnen de clusters is het programma divers (zie figuur 5).

Figuur 5. Plangebied AviationValley. Bron: Masterplan Businesspark AviationValley, Inbo/Juurlink en Geluk, oktober 2014.

Het gebied tussen de (bedrijfs)clusters heeft een zelfstandig landschappelijk karakter. De bestaande landschappelijke morfologie van holle wegen en landbouwpaadjes wordt gecombineerd tot een stevig raamwerk met recreatieve allure en natuurwaarde. Het fijnmazige fietspadennetwerk van Zuid-Limburg loopt over het terrein en de das kan over het terrein zijn weg vinden naar de foerageergebieden aan de randen. Door de ontsluiting van de clusters te positioneren langs de groene hoofdstructuur (Europalaan en natuurpark) worden landschap en cluster zelfstandige eenheden. De clusters kunnen veranderen maar het landschap blijft bestaan.

3.2.1 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de ontwikkelingen zal het plangebied bouwrijp gemaakt worden voor de inrichting van de (bedrijfs)clusters (deels reeds aanwezig). De gebieden tussen de clusters worden ingericht als groenzones (deels reeds aanwezig). Aanwezige waterpartijen worden verwijderd en wadi's worden gerealiseerd tussen de (bedrijfs)clusters.

4 Methode

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
- Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.1 Bureaustudie

Bij de toetsing is alleen gekeken naar de zwaar beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- www.telmee.nl;
- Landelijke verspreidingsatlassen;
- Regionale verspreidingsatlassen;
- Fauna-effectonderzoek Bedrijvenpark MAA-Oost (Taken, 2005);
- Natuurcompensatieplan voor het bedrijvenpark MAA-Oost (Taken, 2005).

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Gekeken is naar de ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied en naar de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Afhankelijk van de instandhoudingsdoelstellingen kan het effect worden bepaald. Daarnaast is gebruik gemaakt van de kaarten op de website van de provincie Limburg (interactieve kaart EHS (NNN)), om te bepalen of het plangebied overlapt of grenst aan de

NNN. Toetsing vindt plaats aan de hand van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS (Spelregels EHS).

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

4.2 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 4 september 2014 is een verkennend terreinbezoek aan het plangebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Aan de hand van de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een nader onderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

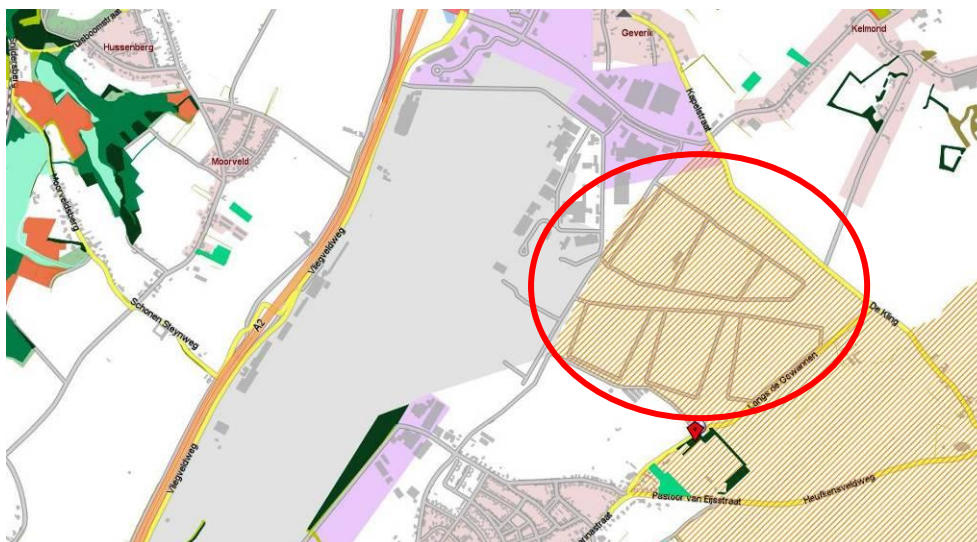
5 Onderzoeksresultaten

5.1 Resultaten bureaustudie

5.1.1 Ligging NNN en beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS)

Er bevindt zich geen NNN in het plangebied. De dichtstbijzijnde NNN gebieden liggen op enkele meters (ten zuiden) tot circa 500 - 1200 meter ten westen en noorden van het plangebied. Het NNN in de omgeving van het plangebied is in het Provinciaal Natuurbeheerplan Limburg 2014 onder andere aangewezen als beheertype 'Dennen- Eiken en Beukenbos', 'Hoogstamboomgaard', 'Droog bos met productie' en 'Haagbeuken- en Essenbos'. Het plangebied vormt een klein onderdeel van een groot akkervogelgebied ten oosten van MAA. De ligging van de NNN ten opzichte van het plangebied is in figuur 6 weergegeven.

Figuur 6. Globale ligging van het plangebied ten opzichte van NNN. Bron: GisViewer Provincie Limburg.

Natura 2000 gebieden.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op circa één km ten noordwesten van het plangebied. Dit is het gebied 'Bunder- en Elslooërbos' (zie figuur 7).

Figuur 7. Globale ligging van het plangebied ten opzichte van het N2000-gebied Bunder- en Elslooërbos.

Bron: www.synbiosys.alterra.nl

5.1.2 Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het plangebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en waarneming.nl. Het invoerportaal waarneming.nl is een website waarop door vrijwilligers natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. [Telmee.nl](http://telmee.nl) is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeheerders Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Volgens telmee.nl komen in het plangebied en omgeving soorten voor van diverse soortgroepen. Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermde soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (Limpens *et al.*, 2010), reptielen en amfibieën (www.ravon.nl) en insecten (www.Naturalis.nl).

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet)soorten. Vogels zijn onderverdeeld in jaarrond beschermde soorten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde soorten (categorie 5). Gekeken is naar de ver-

spreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Op de site telmee.nl (2009-2014) en in overige bronnen worden de volgende waarnemingen vermeld voor de directe omgeving van het plangebied (Flora- en faunawetsoorten Tabel 2, 3 of soorten met jaarrond beschermde nesten):

Vogels

Categorie 1-4 (nesten jaarrond beschermd): boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, roek, slechtvalk en sperwer.

Categorie 5: vogelsoorten die zeldzaam zijn in de omgeving: geen waarnemingen.

Zoogdieren

Zwaarder beschermd: eekhoorn, steenmarter, wild zwijn, das, bever, baardvleermuis, bechsteins vleermuis, brandts vleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, vale vleermuis en watervleermuis.

Reptielen/amfibieën

Zwaarder beschermd: vuursalamander, alpenwatersalamander, vroedmeesterpad, geelbuikvuurpad, rugstreepad, hazelworm en levendbarende hagedis.

Vlinders

Zwaarder beschermd: geen waarnemingen.

Libellen

Zwaarder beschermd: geen waarnemingen.

Vissen

Zwaarder beschermd: beekdonderpad, rivierdonderpad en elrits.

Flora

Zwaarder beschermd: bijenorchis, blaasvaren, bosorchis, daslook, gele helmbloem, grote keverorchis, gulden sleutelbloem, hondskruid, klein graskruid, maretak, prachtklokje, rapunzelklokje, rechte driehoeksvaren, rietorchis, ruig klokje, steenanjer, steenbreekvaren, tongvaren, veldsalie, vogelnestje, waterdriblad, wilde herfststijloos en wilde marjolein.

Uit andere soortgroepen zijn geen beschermde soorten zoals genoemd in tabellen 2 en 3 van de Flora- en faunawet aangetroffen.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

5.2 Resultaten verkennend terreinbezoek

Op 4 september 2014 bij 17.7°C en half bewolkt weer (bron: KNMI.nl) is een terreinbezoek aan het plangebied Maastricht Aachen Airport Businesspark afgelegd door een deskundig ecooloog van CroonenBuro5. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het plangebied (zie figuur 8).

Figuur 8. Het plangebied (rode kader) en de globale ligging van de biotopen in het plangebied: gebouwen en infra (oranje), akker- en grasland (groen), ruigte en braakliggend (paars) en waterpartijen (blauw). bron: google.maps.nl

Het plangebied waar onderhavige quickscan betrekking op heeft, wordt naast de aanwezige bebouwing en infra (oranje) in beslag genomen door ruigtevegetatie op braakliggende terreinen (paars). In het zuidoosten van het plangebied, Langs de Gewannen, zijn akker- en graslanden aanwezig (groen). Op twee locaties zijn in het plangebied waterpartijen aanwezig (blauw). Hieronder wordt per biotoop een inschatting gemaakt van de aanwezig natuurwaarden.

Gebouwen en infra

In het plangebied zijn een aantal gebouwen en bedrijven met bijbehorende infrastructuur aanwezig (zie figuur 9). De gebouwen zijn recent gebouwd en vormen een onderdeel van het Businesspark. De gebouwen zijn niet onderzocht in het kader van deze quickscan flora en fauna, aangezien het bestemmingsplan geen verandering brengt in deze bestemming (geen sloop, aanpassing etc.). Deze gebouwen en infra blijven dan ook verder buiten beschouwing.

Figuur 9. Impressie van enkele gebouwen in het plangebied.

Agrarische percelen (akker- en grasland en fruitboomgaard)

Het zuidoostelijke deel van het plangebied is in beslag genomen door agrarische percelen. Het gaat hier om graslanden en bieten-, graan- en maïsakkers. Langs de Waselderweg is ook nog een fruitboomgaard aanwezig (zie figuur 10).

Figuur 10. Impressie van de akker- en graslanden en kleine fruitboomgaard in het plangebied.

Op basis van de bureaustudie zijn diverse (broed)vogels (gierzwaluw, huismus, roek, slechtvalk, boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik en sperwer) met jaarrond beschermde nesten in de omgeving van het plangebied waargenomen. Tijdens het terreinbezoek zijn in de spaarzaam aanwezig opgaande beplanting geen nesten aangetroffen van deze vogels met een vermelding op de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogelnesten" (categorie 1 t/m 4). Het plangebied biedt geen geschikte broedlocatie voor genoemde vogelsoorten. De soorten kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied. Zo zijn de buizerd, roek en havik waargenomen tijdens het terreinbezoek. De roek heeft een kolonie ten zuiden van, en buiten, het plangebied (Provincie Limburg).

De akker- en graslanden worden gebruikt door diverse weidevogels, zoals de gele kwikstaart, Kievit, veldleeuwerik, graspieper, geelgors en patrijs (Taken, 2005). Geen van deze soorten heeft een vermelding op de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" (LNV, 2009). De geelgors en patrijs zijn opgenomen in het compensatieplan (Taken, 2005a).

Ruigte en braakliggende terreinen

In het plangebied zijn op diverse plaatsen braakliggende terreinen aanwezig met daarop een ruigte vegetatie. Ten zuiden van de Valkenburgerweg is sprake van een (grond)afgraving en nabij de overgang van de Vlieker Eijkenweg naar de Waseldenweg ligt een grote hoeveelheid puinafval. Rondom deze locaties is een ruige (pioniers) vegetatie aanwezig (zie figuur 11).

Figuur 11. Impressie van de braakliggende terreinen met ruigte vegetatie, de (grond)afgraving en puinafval in het plangebied.

De ruigtevegetatie bestaat voornamelijk uit algemeen voorkomende plantensoorten, zoals kruiskruid, boerenwormkruid, rolklaver, akkerdistel en bijvoet. Tijdens het terreinbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Uit de bureaustudie is gebleken dat in de omgeving van het plangebied diverse beschermde planten (bijenorchis, blaasvaren, bosorchis, daslook, gele helmblom, grote keverorchis, gulden sleutelbloem, hondskruid, klein graskruid, maretak, prachtklokje, rapunzelklokje, rechte driehoeksvaren, rietorchis, ruig klokje, steenanjer, steenbreekvaren, tongvaren, veldsalie, vogelnestje, waterdrieblad, wilde herfststijloos en wilde marjolein) zijn waargenomen. Het plangebied biedt voor de meeste van deze soorten geen geschikte standplaats. Op basis van natuurgegevens van de provincie Limburg (3^e flora kartering 2006 - 2011) komt het rapunzelklokje (Tabel 2-soort) voor in het plangebied (zie figuur 12). De soort is tijdens het terreinbezoek niet waargenomen in het plangebied.

Figuur 12. Globale locatie standplaats rapunzelklokje (bron: Provincie Limburg).

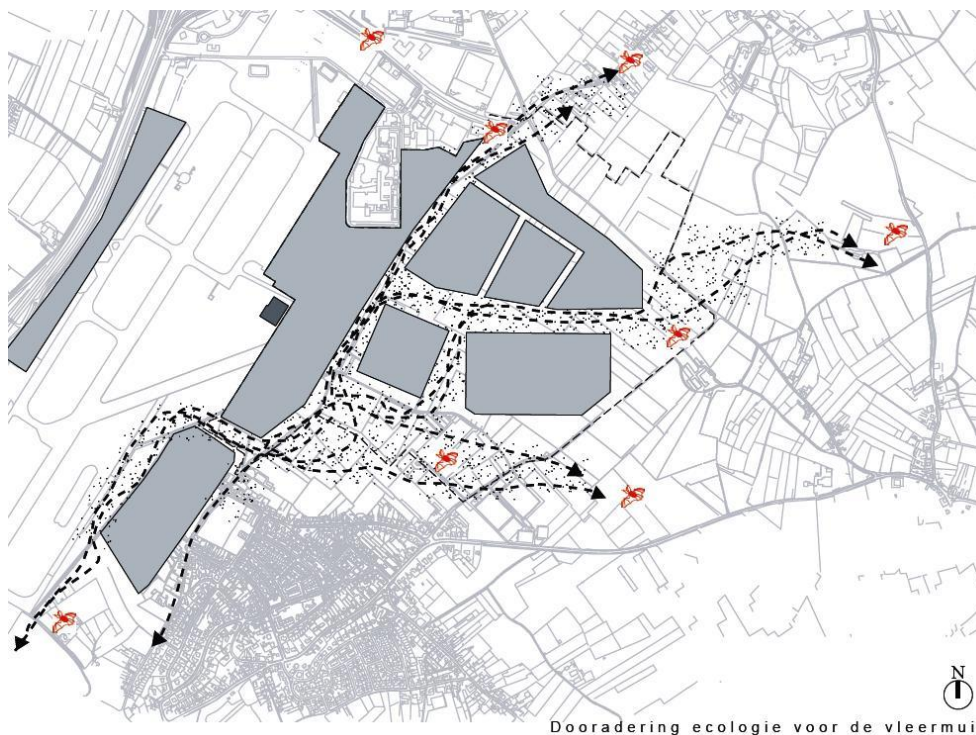
Op basis van onderzoek (Taken, 2005 & Provincie Limburg) komen diverse struweel- en ruigtevogels voor in het plangebied. Het gaat hierbij om spotvogel, tuinfluiter, braamsluiper en bosrietzanger. Geen van deze soorten heeft een vermelding op de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" (LNV, 2009). Tijdens het terreinbe-

zoek zijn twee tapuiten waargenomen. Het gaat hier niet om broedvogels, maar doortrekkers.

Tijdens het terreinbezoek zijn twee oeverwaluwen waargenomen bij de grondaftgravingen nabij de Valkenburgerweg. In de steile wanden zijn diverse gaten aangetroffen. Of hier sprake is van een oeverwaluwkolonie was niet vast te stellen, aangezien het broedseizoen reeds voorbij is. De aanwezigheid van de oeverwaluwen doet dit wel vermoeden.

Uit de bureaustudie komen diverse beschermde zoogdieren naar voren, waaronder 11 vleermuissoorten. Het plangebied biedt geen geschikte rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen, door het ontbreken van bomen (met hollen en gaten) en (te slopen) gebouwen. Het plangebied wordt gebruikt als foerageergebied door vleermuizen. Door het ontbreken van duidelijke lijnvormige groenstructuren in het landschap zal dit echter van beperkt belang zijn. Ook vliegroutes zijn zonder groenstructuren niet te verwachten.

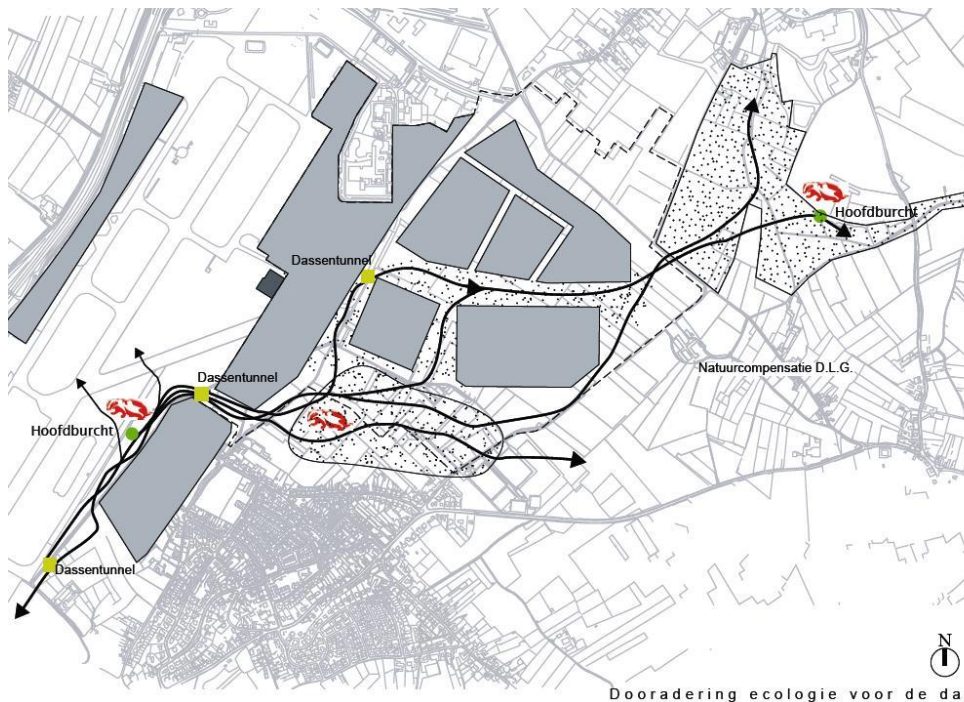
In het Masterplan (oktober, 2014) wordt nadrukkelijk rekening gehouden met het voorkomen van foeragerende/vliegroutes van vleermuizen in het plangebied. Figuur 13 geeft de dooradering ecologie voor vleermuizen weer.

Figuur 13: De dooradering ecologie voor vleermuizen (bron: Masterplan Businesspark AviationValley, Inbo/Juurlink en Geluk, oktober 2014).

Daarnaast wordt in de bureaustudie melding gemaakt van de eekhoorn, steenmarter, wild zwijn, bever en das. Van deze zoogdieren zijn tijdens het terreinbezoek alleen spo-

ren van de das aangetroffen, net buiten het plangebied langs de holle weg Vlieker Eijkerweg, waar een burcht is gelegen. Voor de das is een compensatieplan (Taken, 2005a) geschreven en een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is verkregen voor de ontwikkelingen in het plangebied. Momenteel loopt er een monitoringsplan in het plangebied (en omgeving) en wordt een verlenging van de ontheffing aangevraagd. In het plangebied zelf zijn geen (nieuwe) burchten aangetroffen waarmee rekening moet worden gehouden bij de herziening van het bestemmingsplan. In het Masterplan (oktober, 2014) is weergegeven hoe het leefgebied van de das wordt geïntegreerd in het plangebied (zie figuur 14). De das blijft daarom verder buiten beschouwing van deze quickscan flora en fauna. Van de overige soorten, eekhoorn, steenmarter, wild zwijn en bever is alleen leefgebied voor de steenmarter aanwezig in het plangebied. Verblijfplaatsen van steenmarters zijn tijdens het terreinbezoek echter niet aangetroffen en worden ook niet verwacht doordat gebouwen (o.a. boerderijen) en oude schuren ontbreken. Het plangebied biedt wel een geschikt foerageergebied voor deze soort. De eekhoorn, wild zwijn en bever komen niet voor in het plangebied door het ontbreken van bossen/bomen en groot open water (rivieren).

Figuur 14: De dooradering ecologie voor de das (bron: Masterplan Businesspark AviationValley, Inbo/Juurlink en Geluk, oktober 2014).

Waterpartijen

In het plangebied is op enkele plaatsen (open) water aanwezig. Tussen het puinafval zijn enkele ondiepe waterpartijen aanwezig die ontstaan zijn door regenval. Ongeveer in het midden van het plangebied is een (recent) gegraven watergang aanwezig. Deze watergang is vrij diep en heeft steile oevers. In de watergang zijn weinig waterplanten aangetroffen. De waterpartij nabij het puinafval is ondiep en bezit veel water- en oeverplanten (zie figuur 15).

Figuur 15. De gegraven watergang in het midden van het plangebied en de waterpartijen tussen het puin.

Uit de bureaustudie komen drie beschermde vissoorten (beekdonderpad, rivierdonderpad en elrits) naar voren. Door het ontbreken van geschikt leefgebied, stromend open water, zijn deze soorten uit te sluiten in het plangebied. Bij bevissing zijn geen vissen aangetroffen. Wel zijn diverse niet beschermde libellen (o.a. grote keizerlibel, heidelibellen) foeragerend waargenomen boven de waterpartijen.

Op basis van de bureaustudie blijken diverse amfibieën en reptielen in de omgeving van het plangebied voor te komen. Het gaat hierbij om de vuursalamander, alpenwatersalamander, vroedmeesterpad, geelbuikvuurpad, rugstreepad, hazelworm en levendbarende hagedis. Tijdens het terreinbezoek zijn geen zwaarder beschermde amfibieën of reptielen aangetroffen. Het plangebied biedt voor de meeste soorten geen geschikt biotoop om in te verblijven. De vuursalamander komt voor langs bronbeken in vochtige loofbossen, de vroedmeesterpad komt voor op ruderaal plaatsen, hellingbossen en graften en de geelbuikvuurpad komt voor in heuvelachtige landschappen en worden tegenwoordig alleen nog aangetroffen in groeven. Dergelijk biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het plangebied biedt voor de hazelworm en de levendbarende hagedis een te open landschap. Het open agrarische landschap met veel ruigte vegetatie en geen bosranden is geen geschikt leefgebied voor deze soorten.

Voor de rugstreepad en de alpenwatersalamander zijn de waterpartijen in potentie een geschikt voortplantingsbiotoop. Tijdens het terreinbezoek zijn deze soorten niet aangetroffen. De alpenwatersalamander is niet kieskeurig in het voortplantingsbiotoop, maar zeker geen pioniersoort. Deze salamander wordt dan ook niet verwacht in het plangebied. De recent gegraven watergang is te diep en de oevers te steil, om te dienen als een geschikte verblijfplaats voor de alpenwatersalamander. De waterpartijen tussen het puin bieden voor een pioniersoort als de rugstreepad een geschikte voortplantingsplaats.

6 Toetsing aan de natuurwetgeving

6.1 Toetsing effect op beschermde gebieden

6.1.1 Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS)

Voor wat betreft de NNN is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN-gebied binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Ook kunnen significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het plangebied worden uitgesloten. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen. Het akkervogelgebied, waar het plangebied een klein deel van uitmaakt, heeft geen planologische status in het kader van de EHS en wordt gebruikt voor subsidieverlening. Effecten op dit gebied vallen niet onder het NNN-instrumentarium.

6.1.2 Natuurbeschermingswet 1998

Uit de bureaustudie blijkt dat er binnen drie kilometer afstand van het plangebied een Natura 2000-gebied ligt ('Bunder- en Elslooërbos'). Vanwege de aard en omvang van de ontwikkeling kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op dit en andere Natura 2000-gebieden. Nader onderzoek naar de stikstofdepositie is noodzakelijk.

6.2 Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet

6.2.1 Effecten Tabel 2/3 soorten

Broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele (kap- en sloop)werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Ook is het mogelijk om voor het broedseizoen een plangebied ongeschikt te maken, waardoor geen broedgevallen optreden. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Bij onderhavige project is sprake van een herziening van een bestemmingsplan. Het bestemmingsplan maakt het mogelijk om de aanwezige biotopen om te zetten in bedrijventerreinen met infrastructuren en groenzones.

In het geval van het verwijderen van de ruigtevegetatie en ander opgaand groen, wordt geadviseerd om dit buiten de broedperiode van vogels te verwijderen (dit komt neer op de periode van augustus tot en met begin maart). Met name de struweel- en ruigtevogels hebben hier hun nesten. Deze zijn beschermd tijdens het broedseizoen en mogen dan niet aangetast worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan kan het plangebied (waar werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt ge-

maakt worden voor (broed)vogels. Dit kan door de opgaande vegetatie in het gebied zeer kort te maaien. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving dan kan het plangebied niet vrijgegeven worden en dienen de werkzaamheden binnen de invloedzone van het nest uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten (zie Bijlage 2). Tijdens het terreinbezoek zijn in het plangebied geen sporen, nesten/potentiële nestplaatsen of braakballen aangetroffen van categorie 1-4-vogelsoorten. Deze soorten zijn dan ook, als broedvogel, uitgesloten in het plangebied.

Categorie 5-vogelsoorten

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Oeverzwaluw

Tijdens het terreinbezoek zijn twee oeverzwaluwen waargenomen nabij de grondafgravingen. Een kolonie kon gezien het jaargetijde niet meer worden vastgesteld. Indien oeverzwaluwen tot broeden komen in het plangebied zijn de nesten beschermd. Zolang de nesten bewoond zijn mogen deze niet verstoord worden. Indien werkzaamheden worden gepland, wordt geadviseerd om geen steile wanden te laten staan of af te dekken met zeil of doek. Op deze manier wordt voorkomen dat werkzaamheden vertraging oplopen door een broedkolonie oeverzwaluwen.

Compensatieplichtig

In het plangebied komen de geelgors en de patrijs voor (Taken, 2005). De geelgors en patrijs behoren tot de compensatieplichtige soorten uit het natuurbeleid van de Provincie Limburg. Daarom zijn deze soorten opgenomen in het compensatieplan (Taken, 2005a).

Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewoonde vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter

boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het voorliggende plangebied zijn geen bomen en/of gebouwen aanwezig die geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen. Het bestemmingsplan maakt geen activiteiten mogelijk die verblijfplaatsen kunnen verstoren of aantasten. Een nader onderzoek naar het gebruik en functie van het plangebied is niet noodzakelijk. Er bestaan dan ook geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet.

Overige zwaardere beschermde zoogdieren

De das komt voor in het plangebied. Hiervoor is reeds een compensatieplan (Taken, 2005a) opgesteld om het voortbestaan van deze soort in het plangebied te garanderen.

Het plangebied biedt voor de eekhoorn, wild zwijn en bever geen geschikt leefgebied. De steenmarter heeft geen vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied, maar zal het plangebied wel aandoen als foerageergebied. Negatieve effecten worden niet verwacht, gezien de groenzones die worden aangelegd voor de das en vleermuizen. De steenmarter zal hier ook gebruik van kunnen maken op zijn foerageertochten. Negatieve effecten op overige zwaardere beschermde zoogdieren zijn uitgesloten.

Reptielen en amfibieën

De waterpartijen in het plangebied, die ontstaan door regenval, zijn in potentie geschikt als voortplantingsbiotoop voor de uit de omgeving bekende rugstreeppad. De soort is tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen, maar kan gezien de aanwezige braakliggende gebieden (met waterplassen) en het mobiele karakter van de rugstreeppad niet worden uitgesloten. Ten behoeve van het bestemmingsplan volstaat om rekening te houden met het mogelijk voorkomen van deze beschermde amfibiesoort. Indien in de toekomst werkzaamheden gaan plaatsvinden in het plangebied, dient vooraf gekeken te worden of deze soort aanwezig is in de waterpartijen (onderzoek in april - juli DR, 2011). De waterpartijen maken deel uit van een (deels) door de mens gecreëerd biotoop. Bij werkzaamheden wordt geen (natuurlijk)biotoop van de soort permanent weggehaald. Het verdient daarom aanbeveling om waterpartijen te voorkomen, om zo geen geschikt leefgebied te creëren voor de rugstreeppad.

Er zijn, met uitzondering van de rugstreeppad, geen zwaardere beschermde amfibie- of reptielsoorten aangetroffen of te verwachten in het plangebied. Het plangebied vormt geen geschikt (voortplantings)biotoop of landbiotoop voor deze biotoopkritische soorten. In het plangebied is tevens geen geschikt voortplantingswater aanwezig, voor de meeste amfibiesoorten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

Vissen

Binnen de begrenzing van het plangebied zijn, vanwege het ontbreken van snelstromend (open) water, geen zwaardere beschermde vissoorten aangetroffen. Effecten hierop zijn dan ook uitgesloten.

Planten

Er zijn tijdens het terreinbezoek geen beschermde plantensoorten (Tabel 2 en 3) aangetroffen in het plangebied. Op basis van de bureaustudie wordt in het plangebied het rapunzelklokje verwacht (zie figuur 12). Ten behoeve van het bestemmingsplan volstaat om rekening te houden met de standplaats van deze beschermde plantensoort. Indien in de toekomst werkzaamheden gaan plaatsvinden op de standplaats, dient vooraf gekeken te worden (door onderzoek in mei - september) of deze soort nog aanwezig is op de locatie en directe omgeving. Indien het rapunzelklokje aanwezig is kan zonder een aparte Fw-ontheffing gewerkt worden, op basis van een door de minister goedgekeurde gedragscode. Voorwaarde hierbij is dat de soort wordt verplaatst (de soort mag niet voor langere tijd onder zich worden gehouden) en dat er verplaatst wordt naar een geschikt groeigebied in de nabije omgeving.

Vlinders

Er zijn geen beschermde vlindersoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor de beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

Libellen

Er zijn geen beschermde libelsoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.2 Advies vervolgstappen

Er hoeven op korte termijn geen vervolgstappen ondernomen te worden in het kader van de Flora- en faunawet. Aandachtspunten zijn het mogelijk voorkomen van het rapunzelklokje en de rugstreeppad in het plangebied. Voorafgaand aan gronduitgifte (of daadwerkelijke werkzaamheden) dient hier uitsluitsel over te komen, in de vorm van onderzoek in de daarvoor geschikte perioden.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

7.1.1 Beschermde natuurgebieden

Voor wat betreft de NNN is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen in de vorm van compensatie. In het plangebied Businesspark Aviation Valley is geen NNN-gebied aanwezig. Er komt wel NNN voor in de omgeving van het plangebied, echter buiten de invloedssfeer van de ontwikkeling. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan (NNN).

Uit de bureaustudie blijkt dat er binnen drie kilometer afstand van het plangebied een Natura 2000-gebied ligt ('Bunder- en Elslooërbos'). Vanwege de aard en omvang van de ontwikkeling kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op dit en andere Natura 2000-gebieden. Nader onderzoek naar de stikstofdepositie is noodzakelijk.

7.1.2 Beschermde soorten

Tabel 2 en 3 - soorten

In het plangebied zijn geen zwaarder beschermde soorten (Tabel 2 en 3) aangetroffen die de voorgenomen bestemmingsplan herziening wezenlijk kunnen beïnvloeden. In het kader van Flora- en faunawet zijn er vanuit flora en fauna geen belemmeringen voor de BP herziening Maastricht Aachen Airport, Businesspark AviationValley.

Broedvogels

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (globaal halverwege maart tot en met juli) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden ingezet, maar doorlopen tot in het broedseizoen dan kan het verstoren van vogels voorkomen worden door continu door te werken en werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil leggen. Daarnaast kan voorafgaand aan werkzaamheden het gebied ongeschikt gemaakt worden (door bijv. maaien) voor broedvogels. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt (zie tabel 1).

Om te voorkomen dat werkzaamheden vertraging oplopen door een broedkolonie oeverwaluwen nabij de grondaafgraving, wordt geadviseerd om geen steile wanden te laten staan of af te dekken met zeil of doek (zie tabel 1). De nesten zijn beschermd wanneer deze bezet zijn door een oeverwaluw.

Rapunzelklokje en rugstreepad

In het plangebied komen mogelijk het rapunzelklokje en rugstreepad voor. Voor de herziening van het bestemmingsplan is deze constatering voldoende. Voorafgaand aan gronduitgifte (of daadwerkelijke werkzaamheden) dient hier uitsluitel over te komen, in de vorm van onderzoek (conform protocollen) in de daarvoor geschikte perioden. Dit is noodzakelijk om het overtreden van verbodsbepaling van de Flora- en faunawet te voorkomen (zie tabel 1).

Tabel 1: Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied en de noodzaak voor ontheffing.

Soortgroep/ soort	Ingrep versturend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk?	Bijzonderheden/ opmerkingen
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten broedseizoen of locatie ongeschikt maken voor nesten voorafgaand het broedseizoen.
Oeverzwaluw	Mogelijk	Nee	Nee	Geen steile wanden laten staan en afdekken met zeil of doek.
Rapunzelklokje	Mogelijk	Ja	Nee	Indien werkzaamheden gepland op standplaats. Onderzoeken (mei - september) of soort voorkomt. Zo ja, verplaatsen met een gedragscode.
Rugstreepad	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Indien werkzaamheden gepland in de waterpartijen onderzoeken (april - juli) op het voorkomen van de soort.

8 Bronnen

8.1 Boeken en rapporten

- Croonen Adviseurs, 2014. Voorontwerpbestemmingsplan Maastricht Aachen Airport, Businesspark AviationValley.
- Inbo/Juurlink en Geluk, 2014. Masterplan Businesspark AviationValley.
- Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). *Vleermuizen en planologie*. Zoogdiervereniging, Arnhem.
- Soortenstandaard Rugstreeppad. Dienst Regelingen, 2011.
- SOVON, (2002). *Atlas van de Nederlandse broedvogels*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij/Naturalis/EIS – Nederland.
- Taken, 2005. Fauna-effectonderzoek Bedrijvenpark MAA-Oost. Nummer 1668-K. Opdrachtgever: Maastricht Aachen Airport.
- Taken, 2005a. Natuurcompensatieplan voor het bedrijvenpark MAA-oost. Nummer 1668-G. Opdrachtgever: Maastricht Aachen Airport.

8.2 Websites

- www.vlinderstichting.nl
- www.maps.google.nl
- www.ravon.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.sovon.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.telmee.nl
- www.limburg.nl

Bijlage 1

Natuurnetwerk Nederland

Natuurbeschermingswet 1998

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In 2014 is er een nieuwe naamgeving voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). Hierna volgt een algemene beschrijving van het natuurnetwerk Nederland.

Algemeen natuurnetwerk Nederland

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijkema van het ministerie van EZ.

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Bijlage 2

Flora- en faunawet

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u

bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit bete-

kent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) af-

geven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij RVO bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

- 1 het Ministerie van EZ geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
- 2 de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.